

Advies Toegankelijkheid lijn 11



Den Haag, juni 2016

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 - 365 52 88
www.voorall.nl
info@voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

Eindrapport Toetsing toegankelijkheid lijn 11

Inleiding

Op lijn 11 tussen Station Hollands Spoor en de Strandweg/Boulevard rijden vanaf 7 maart 2016 de nieuwe laagvloerse trams. Deze voertuigen zijn toegankelijk voor mensen met een beperking. Dat betekent dat lijn 11 in principe toegankelijk is voor deze doelgroep. De toegankelijkheid van een vervoerssysteem hangt echter niet alleen af van de toegankelijkheid van het voertuig, maar van de hele keten: de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de haltes, de spleetbreedte, het vervoermiddel en de informatievoorziening.

Voorall, de belangenorganisatie voor Hagenaars met een beperking, heeft daarom onderzocht of lijn 11 in de praktijk ook toegankelijk is. Het onderzoek richt zich op reizigers die gebruik maken van een rolstoel, scootmobiel, rollator of stok, reizigers die niet (goed) kunnen zien en reizigers die niet (goed) kunnen horen.

De uitslagen van de toetsing van lijn 11 zijn vastgelegd in dit advies dat wordt verstuurd aan de volgende verantwoordelijke instanties: HTM via MetropoolRegio Rotterdam Den Haag (MRDH), MRDH en de gemeente Den Haag. Het uitgangspunt is dat de adviezen worden opgevolgd en zo mogelijk uitgevoerd om de zelfstandigheid van het groeiende aantal reizigers met een beperking te waarborgen.

Deze groep reizigers neemt toe, omdat de Nederlandse bevolking steeds ouder wordt en omdat gemeenten bezuinigen op het Wmo-vervoer. Toegankelijk openbaar vervoer biedt reizigers met een beperking de vrijheid en zelfstandigheid die mensen zonder beperking ook kennen.

Dit eindrapport kwam mede tot stand door de inzet van de vrijwillige deelnemers en ervaringsdeskundigen.

Test

Om de toegankelijkheid te testen zijn op 19 april en 28 juni 2016 een meting en schouw uitgevoerd op het tracé van station Hollands Spoor tot aan de Strandweg/Boulevard.

De 18 haltes met 36 perrons zijn door een testteam uitvoerig beproefd, bekeken en gemeten.

Het testteam bestond uit:

- Een ervaren gebruiker van een elektrische rolstoel.
- Een blinde met taststok en begeleidingshond, die ervaringsdeskundig is op het gebied van toegankelijkheid van openbare ruimtes en vervoer.
- Twee deskundigen die optraden als begeleider, notulist en fotograaf.
- Een betrokken medewerker van MRDH.

Gelet is op vier elementen van lijn 11, namelijk:

1. Bereikbaarheid / toegankelijkheid van de haltes
2. Functioneren van het vervoermiddel
3. Kwaliteit en actualiteit van de reisinformatie
4. Toegankelijkheid van het vervoermiddel.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor dit traject komen voort uit de ervaringen van eerdere testen van RandstadRaillijnen in Den Haag, Voorburg, Leidschendam en Zoetermeer. Dit heeft ertoe geleid dat in nauwe samenwerking met MRDH en HTM de halten en de voorzieningen nu zo zijn aangepast, dat het overgrote deel van de halten toegankelijk is.

Voor de bereikbaarheid / toegankelijkheid van de halten en het functioneren van het vervoermiddel is gewerkt met deels zelf ontwikkelde meetinstrumenten en een checklist, omdat het bij deze elementen gaat om technische harde randvoorwaarden die objectief gemeten kunnen worden. Hierbij is uitgegaan van de normen uit het Handboek Voor Toegankelijkheid, 7^e herziene druk. Bij de geleidelijnen zijn de Ontwerprichtlijnen Routegeleiding 2013 van het Projectbureau Toegankelijkheid als uitgangspunt gebruikt.



De gebruikte perron / voertuig spleetmeter

BEVINDINGEN EN ADVIEZEN

Hieronder volgen de belangrijkste bevindingen en adviezen per onderdeel.

1. Bereikbaarheid / toegankelijkheid van de haltes

Hellingbaan:

De hellingbanen voldoen allen aan de gestelde norm.

Vrij beloopbare breedte en obstakelbreedte:

De halten waren over het algemeen ruim bemeten.

De vrij beloopbare breedte was op de halte Doornstraat krap. Deze halte is hierdoor moeilijk toegankelijk.

Bij de Boreelstraat zijn de trottoirbanden niet verlaagd.

Op de Wouwermanstraat staat een meterkast in de geleidelijn.



Halte Wouwermanstraat, obstakel in geleidelijn

ADVIES

- Verplaats de meterkast zodat de blinden geen probleem ondervinden.
- Zorg voor verlaagde banden bij de halte Boreelstraat.

Geleidelijnen:

Opvallend was dat geleidelijnen in veel gevallen niet correct en onvolledig zijn aangelegd. Door toepassing van een grijze ribbeltegel als geleidelijn is het contrast te gering. Ook ontbrak op verschillende haltes de stoptegel aan het einde van de halte. De geleidelijnen hebben bovendien slechts bij 9 van de 36 perrons een aansluiting op gids- of geleidelijnen naar het buitengebied.

Bij de geregelde oversteken van de kruising Houtrustbrug, Wouwermanstraat en Jacob Catsstraat worden rateltickers gemist.

Bij de haltes Statenlaan, Willem de Zwijgerlaan en Houtrust zijn aan de uiteinden van de halte gevaarlijke afstappen.



Halte Houtrust, geen hellingbaan

ADVIES

- De geleidelijnen op de perrons aanpassen volgens de Ontwerprichtlijnen Routegeleiding 2013 van het Projectbureau Toegankelijkheid en zo mogelijk consequent dezelfde materialen gebruiken.
- De aansluiting van de geleidelijnen naar gidslijnen realiseren.
- De wens wordt geuit om bij de genoemde kruisingen rateltickers aan te brengen.
- Maak op de halte Statenlaan een officiële hellingbaan aan de achterzijde van de halte. Indien dat niet gewenst is dan een hekje plaatsen.
- Breng bij de halte Willem de Zwijgerlaan en Houtrust ook aan de uiteinden hellingbanen aan.

Schuilgelegenheid en verlichting:

Alle halten en toegangen zijn goed uitgelicht en beschikken over een schuilgelegenheid met uitzondering van Doornstraat en Vuurbaakstraat richting strand.

ADVIES

- Geen.

Auditieve- en visuele informatie op het perron:

Het Dynamisch Reis Informatie Systeem (DRIS) op de halten biedt ook auditieve informatie voor blinden en slechtzienden. Helaas is er op geen enkele halte voor gezorgd dat de knop om de gesproken informatie af te luisteren, te vinden is door een aanpassing van de geleidelijn.

De DRIS palen staan op veel halten niet op de juiste plek. Hierdoor is het soms moeilijk om de DRIS af te lezen. Op de halte Wouwermanstraat staat de DRIS paal zelfs in het plantsoen waardoor de knop fysiek niet is te bereiken.



Halte Boreelstraat, Dris paal wordt niet gevonden

Op halte Groot Hertoginnenlaan richting Strandweg deed de omroepinstallatie het niet.

ADVIES

- Breng op alle halten attentietegels aan zodat de Drispaal door blinden kan worden gevonden.
- Verplaats in ieder geval de DRIS paal op halte Wouwermanstraat.
- Repareer de Dris op de halte Groot Hertoginnelaan.

2. Functioneren van het vervoermiddel

De functionaliteit van het vervoermiddel is eerder uitvoerig getest.

Uit gebruikservaringen van rollatorgebruikers en mensen die slecht ter been zijn, is de wens geuit om bij de klapstoeltjes een extra paal te hebben met stopknop. Het risico op vallen is anders erg groot.



Er is geen paal om je aan vast te houden

ADVIES

- Plaats bij de klapstoeltjes een extra paal met stopknop.

3. Kwaliteit en actualiteit van de reisinformatie

Op nagenoeg alle halten van lijn 11 is een DRIS aanwezig met auditieve ondersteuning.

De reisinformatie op de nieuwe site van de HTM is voor reizigers met een beperking sterk verbeterd. Helaas zijn op de App van HTM en MRDH nog niet de toegankelijke halten aangegeven.

De reisinformatie via de omroepinstallatie is niet aangepast waar het gaat om het niet toegankelijk zijn van sommige halten. Deze informatie wordt niet verstrekt op de halte Wouwermanstraat en Hollands Spoor.

ADVIES

- Pas zo spoedig mogelijk de App's aan naar de nieuwe situatie.
- Pas de tekst aan in de trams over het niet toegankelijk zijn van de halte Wouwermanstraat en Hollands Spoor.

4. Toegankelijkheid vervoermiddel

Voor de toegankelijkheid van het vervoermiddel is de spleet en het hoogteverschil tussen perron en voertuig van cruciaal belang.

De mate van toegankelijkheid kan aan de hand van de horizontale en verticale spleetbreedte worden gedefinieerd.

Hierbij is de volgende normering aangehouden:

score	horizontaal/mm	verticaal/mm
meest ideaal	tot 50	tot 20
acceptabel	tot 75	tot 50
te vermijden	tot 100	tot 50
niet toegankelijk	vanaf 100	vanaf 50

Voor deze normering is gebruik gemaakt van een onderzoek van de TU Delft uit 2006 waar in het rapport 'Handigap' de resultaten worden beschreven van de verschillende spleetbreedtes bij voertuigen in het openbaar vervoer.

CROW stelt dat bij oplevering van een nieuwe tram of metrolijn, waarbij gebruik gemaakt wordt van nieuwe voertuigen, de spleetbreedte maximaal 50 mm horizontaal en 20 mm verticaal mag zijn (meest ideaal).

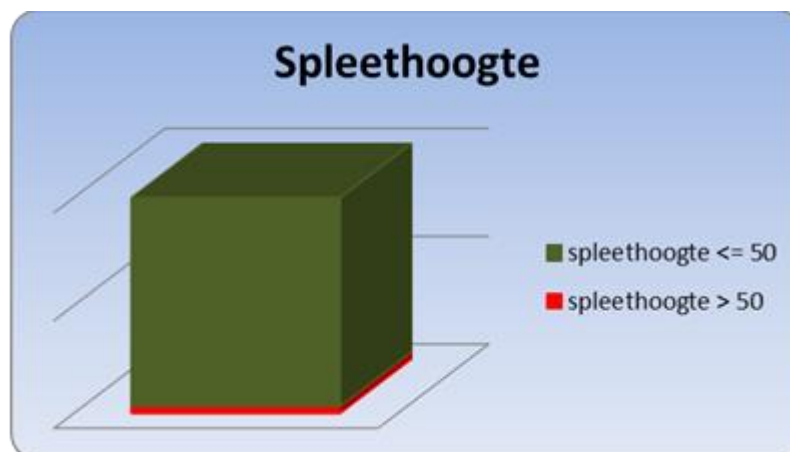
Na verloop van tijd mag door grondzetting en voertuigslijtage de spleet oplopen tot maximaal 75 mm horizontaal en 50 mm verticaal (acceptabel).

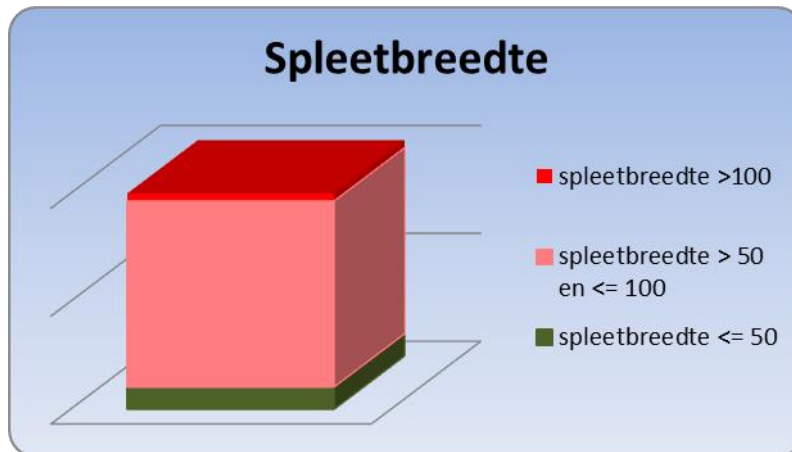
Zodra de meetwaarden hierboven komen zal aan verbetering moeten worden gewerkt.

De spleetmeting van de 36 perrons van HTM lijn 11 is digitaal uitgevoerd (zie bijlage 1).

Hierbij is het volgende vastgesteld:

Veel haltes zijn 'normhaltes' omdat ze langs een recht tracé lopen. Hierdoor is een geringe spleethoogte en breedte tussen perron en voertuig optimaal te realiseren.





spleetbreedte \leq 50 mm	3
spleetbreedte > 50 mm en <100 mm	29
spleetbreedte \geq100 mm	4
spleethoogte \leq 50 mm	35
spleethoogte > 50 mm	1

Geconstateerd wordt dat de spleethoogte overal voldoet aan de acceptabele maatvoering. De enige uitzondering is de uitstaphalte bij station HS. Een belangrijke halte die eigenlijk toegankelijk hoort te zijn.

Wat betreft de spleetbreedte wordt geconstateerd dat het merendeel van de halte boven de 50 mm spleetbreedte uitkomen. Dit kan ertoe leiden dat door slijtage en zakkingen de halten versneld in de gevarezone komen. De meting van lijn 2 laat zien dat het niet nodig is om de spleetbreedte zo ruim te maken.

ADVIES

- Zorg voor een tijdelijke oplossing voor de uitstaphalte HS zodat deze toegankelijk wordt.
- Breng de spleetbreedte en -hoogte waar mogelijk terug tot de maat die hoort bij de norm 'ideaal'. Indien dit niet haalbaar is moet minimaal de maat van 75 mm worden aangehouden ('acceptabel').

Ten slotte

Met enige aanpassingen is van lijn 11 een goed toegankelijke tramlijn te maken met grote betekenis voor de bereikbaarheid van Scheveningen en het strand.

Over stichting Voorall

Voorall

Voorall voor Hagenaars met een beperking.

Voorall werkt voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuigelijke beperking en/of een chronische ziekte in Den Haag.

Voorall is adviseur voor het gehandicaptenbeleid van de gemeente Den Haag en fungeert als spreekbuis voor de achterban.

Om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in beeld te brengen zet Voorall Test Teams in. Problemen in de toegankelijkheid worden door Voorall aangekaart bij de verantwoordelijke instanties en meegenomen in de adviezen die Voorall uitbrengt over toegankelijkheid.

Meer informatie: www.voorall.nl



Vragen?

Voor vragen kunt u contact opnemen met

Ed Vols, voorzitter projectgroep Toegankelijk Openbaar Vervoer

Bijlage 1

Lijn 11 Halten Richting Strandweg	Spleet breed in mm	Spleet Hoog in mm	Halte Breedte in cm	Halte Smal in cm	Bijzonderheden:
Hollands Spoor	60	45	400	150	Geen Dris en geen geleidelijn Halte is niet toegankelijk Halte wordt in 2017 aangepast
Jacob Catsstraat	65	20	300	140	Dris staat fout Geleidelijn tot gidslijn aanwezig Rateltikker ontbreekt
Wouwerman straat	100	30	300	300	Dris staat in plantsoen Geleidelijn aanwezig op halte Geen stoptegel en geen aansluiting op gidslijn Rateltikker ontbreekt Halte is niet toegankelijk
Hoefkade	60	45	400	300	Dris staat goed Geleidelijn aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Hobbemaplein	80	30	500	200	Dris staat fout Geleidelijn aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Delftselaan	60	50	350	120	Dris staat goed Geleidelijn tot gidslijn aanwezig
Loosduinseweg	65	40	300	180	Dris staat goed Geleidelijn tot gidslijn aanwezig
Weimarstraat	70	40	300	150	Dris staat fout Geleidelijn aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Laan van Meerdervoort	50	40	400	220	Dris staat goed Geleidelijn aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Groot Hertoginnelaan	100	50	170	140	Dris staat goed Luidspreker doet het niet Geleidelijn tot gidslijn aanwezig Halte is niet toegankelijk Halte wordt nog aangepast
Houtrust	65	40	230	150	Dris staat goed

					Geleidelijk aanwezig op halte Geen stoptegel en aansluiting op gidslijn ontbreekt. Rateltikker ontbreekt
Boreelstraat	70	20	500	120	Dris staat goed. Geleidelijk aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt Geen verlaagde band bij oversteek
Willem de Zwijgerlaan	60	40	230	150	Dris staat goed Geleidelijk aanwezig op halte Geen stoptegel en aansluiting op gidslijn onvoldoende
Statenlaan	40	40	250	200	Dris staat goed Geleidelijk aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt Eindhek ontbreekt
Doornstraat	75	50	130	130	Geen abri Geen Dris Geleidelijk aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Duinstraat	60	40	260	170	Dris staat goed Geleidelijk aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Vuurbaakstraat	60	50	220	220	Geen abri Dris staat niet goed. Waarom hier een Dris? Geleidelijk aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Strandweg	80	40	170	170	Geen abri en Dris Geleidelijk tot gidslijn aanwezig

Lijn 11 Halten Richting Hollands Spoor	Spleet breed in mm	Spleet Hoog in mm	Halte Breedte in cm	Halte Smal in cm	Bijzonderheden:
Strandweg	60	50	320	120	Dris staat goed Geleidelij tot gidslijn aanwezig
Vuurbaakstraat	Foutme ting		220	170	Dris staat goed Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Duinstraat	50	45	250	160	Dris staat fout Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Doornstraat	75	20	170	100	Dris staat goed Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Statenlaan	60	50	240	160	Dris staat fout Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt Eindhok ontbreekt
Willem de Zwijgerlaan	80	50	250	130	Dris staat goed Geleidelij tot gidslijn aanwezig, maar niet conform richtlijn
Boreelstraat	60	50	300	120	Dris staat goed Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt Geen verlaagde band bij oversteek
Houtrust	60	50	180	140	Dris staat goed Geleidelij aanwezig op halte Geen stoptegel en aansluiting op gidslijn ontbreekt Rateltikker ontbreekt
Groot Hertoginnelaan	100	40	300	200	Dris staat fout Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt Halte is niet toegankelijk Halte wordt nog aangepast
Laan van Meerdervoort	80	30	500	350	Dris staat fout

					Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Weimarstraat	60	40	240	130	Dris staat fout Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Loosduinseweg	65	45	220	135	Dris staat fout Geleidelij tot gidslijn aanwezig
Delftselaan	65	40	210	150	Dris staat goed Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Hobbemaplein	60	40	600	200	Dris staat goed Geleidelij tot gidslijn aanwezig
Hoefkade	90	35	400	280	Dris staat fout Geleidelij aanwezig op halte, aansluiting op gidslijn ontbreekt
Wouwermanstraat	80	50	400	70	Dris staat goed Geleidelij tot gidslijn aanwezig Rateltikker ontbreekt Meterkast in geleidelij
Jacob Catsstraat	65	50	360	170	Dris staat fout Geleidelij tot gidslijn aanwezig Rateltikker ontbreekt
Hollands Spoor	130	80	400	200	Geen Dris en geen geleidelij Halte is niet toegankelijk Halte wordt in 2017 aangepast